

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Кафедра соціології та політології

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЛСК

Наталія ЛАДОГУБЕЦЬ

« » 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

«01» 06 2022 р.

Система менеджменту якості
РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Політичні основи держави»

Освітньо-професійна програма: «Політологія»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 052 «Політологія»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. Контролю
Денна	1	135 / 4,5	34	34	–	67	-	-	Диф.залік - 1с.
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Індекс: НБ-8-052/21-2.1.3

СМЯ НАУ РП 12.01.08–01–2022

Робочу програму навчальної дисципліни «Політичні основи держави» розроблено на основі освітньо-професійних програм «Політологія», навчальних та робочих навчальних планів №№ РБ(НБ)-8-052/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 052 «Політологія» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
доцент кафедри соціології та політології Прокопчук І.І.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійних програм «Політологія», спеціальності 052 «Політологія» – кафедри соціології та політології, протокол № 5 від 24.04. 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми Штепа С.О.

Завідувачка кафедри Хомерікі О.А.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № 5 від «10» 05 2022 р.

Голова НМРР Кокарєва А.М.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Політичні основи держави» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни. Дана навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки та є невід'ємною складовою сукупності знань та вмінь, що формують професійний профіль майбутнього спеціаліста політолога, дозволить створити передумови для усвідомленого підходу до практичної роботи. Вона сприяє становленню у студентів світоглядної основи теоретичної і практичної діяльності майбутнього політолога завдяки засвоєнню знань з курсу та систематизації й узагальнення наявних у них професійних знань.

Метою викладання дисципліни є ознайомлення студентів з категоріальним апаратом політичної науки, що описує проблеми державознавства; засвоєння студентами базових понять про сутність, ознаки, форми та типи держави.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування основних уявлень про предметне поле політичної теорії держави;
- ознайомлення з основними підходами до розуміння сутності держави;
- вивчення основних концепцій держави;
- аналіз наукових підходів до класифікацій держави;
- ознайомлення з основними підходами до розгляду форм держави;
- формування уявлень про основні тенденції в розвитку правової та соціальної держави.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Знати історію, умови та шляхи виникнення держави, основні етапи її розвитку. Засвоїти понятійно-категоріальний апарат і розуміти зміст основних концепцій держави. Розуміти сутність, ознаки та основні типології держав. Знати основні та додаткові, постійні та тимчасові, внутрішні та зовнішні функції держави. Розрізняти основні форми державного правління, форми державного устрою та типи політичного режиму. Аналізувати особливості організації та роботи державного апарату, пояснювати систему «стримування і противаг» органів законодавчої, виконавчої і судової гілок влади. Знати історію формування та особливості функціонування на сучасному етапі соціальної та правової держави. Аналізувати та порівнювати різні типи держав. Визначати та оцінювати політичні режими. Застосовувати набуті знання для аналізу державотворчих процесів в світі та в Україні.

Підсумкові результати навчання: (далі ПРН)

ПРН18. Здійснювати порівняльний аналіз різних політичних систем, співставлення різних політичних явищ (політичних режимів, типів політичних культур) з точки зору оцінки тенденцій їх розвитку, функціонування, типології, виявлення закономірностей.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

- У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні компетентності:

- **ЗК1.** Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ФК1.** Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
- **ФК2.** Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Політика і права людини», «Політичні еліти і лідерство» тощо.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2-х навчальних модулів, а саме:

– навчального модуля №1 «Введення в політологічну теорію держави»,

– навчального модуля № 2 «Загальна теорія держави»;

кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль № 1 «Введення в політологічну теорію держави»

Інтегровані вимоги модуля №1: знати історію, умови та шляхи виникнення держави, основні етапи її розвитку; розуміти зміст основних концепцій держави; розуміти сутність, ознаки та основні типології держав; знати основні та додаткові, постійні та тимчасові, внутрішні та зовнішні функції держави; розрізняти основні форми державного правління, форми державного устрою та типи політичного режиму; аналізувати та порівнювати різні типи держав; визначати та оцінювати політичні режими.

Тема 1. Поняття та типології держав.

Широке та вузьке значення терміну «держава». Загальні ознаки держави. Причини і умови виникнення держави. Східний (азіатський) і західний шляхи виникнення держави. Теорії походження держави. Поняття типу держави. Критерії типології держав: географічний принцип, ідеальний тип, типи розвитку (динамічний і статичний), суспільно-економічна формація, цивілізація. Фактори, що визначають тип держави. Формаційний підхід: переваги і недоліки. Особливості держави в межах одного історичного типу. Характеристика окремих типів держав. Рабовласницька держава. Феодальна держава. Капіталістична держава. Соціалістична держава. Цивілізаційний підхід: переваги і недоліки. Класифікація цивілізаційних підходів: вирізнення східних, західних і мішаних держав; стародавніх, середньовічних і сучасних; аграрних, індустріальних, постіндустріальних та ін. Діалектика співвідношення формаційного і цивілізаційного підходів у типології держави. Поняття та елементи форми держави: форма державного правління, форма територіального устрою, політичний режим Історичні рубежі в розвитку держави. Тенденції розвитку держави.

Тема 2. Розвиток вчень про державу від стародавнього світу до доби Відродження.

Вчення про державу в Стародавній Індії та в Стародавньому Китаї. Патріархальна теорія держави Аристотеля. Проект ідеальної держави Платона. Погляди на державу Цицерона. Теологічна теорія держави Ф.Аквінського, А.Блаженого. Погляди на державу та практичні рекомендації государю Н. Макіавеллі.

Тема 3. Розвиток вчень про державу від Нового часу до сьогодення.

Об'єктивні та суб'єктивні причини існування різних концепцій держави. Концепція держави «нічного вартового». Концепція мінімальної держави. Теорія поліцейської держави. Концепція естетичної держави. Етатична концепція держави. Анархістська концепція держави. Концепція національної держави. Фашистські ідеї державності. Держава в теорії солідаризму. Теорія держави загального добробуту. Концепція естетичної держави. Держава в

теорії плюралістичної демократії. Елітарна концепція держави. Теорія конвергенції. Технократична концепція держави. Теорія правової держави. Теорія соціальної держави.

Тема 4. Розвиток вчень про державу в українській політичній думці.

Ліберальні теорії держави (В.Антонович, М.Драгоманов, М.Грушевський). Консервативні теорії держави (В.Липинський, С.Томашівський, В.Кучабський). Націонал-державницькі теорії (С.Дністрянський, С.Рудницький, О.Ейхельман, В.Старосольський, О.Бочковський). Націоналістичні теорії держави (Д.Донцов, М.Міхновський).

Тема 5. Держава в політичній системі суспільства.

Поняття та структура політичної системи суспільства. Функції та типи політичної системи суспільства. Місце держави у політичній системі суспільства. Поняття, ознаки функцій держави. Конкретно-історична зумовленість функцій держави. Зумовленість функцій держави її сутністю і соціальним призначенням. Класифікація функцій держави. Зовнішні функції держави. Внутрішні функції держави. Основні та додаткові, постійні та тимчасові функції держави. Зв'язок і взаємодія функцій держави. Форми і методи забезпечення функцій держави. Межі діяльності держави. Характеристика основних внутрішніх і зовнішніх функцій сучасної Української держави.

Тема 6. Державна влада.

Суть та теорії політичної влади. Структура, агенти влади. Природа підкорення. Політичне панування та легітимність. Три типи легітимної влади за М.Вебером. Ресурси влади. Співвідношення ефективності та легітимності політичної влади. Види влади в суспільстві. Державна влада як вища організаційна форма влади політичної. Співвідношення державної та політичної влади. Поділ державної влади на три гілки влади: законодавча, виконавча та судова. Система «стримувань і противаг» органів законодавчої, виконавчої і судової гілок влади. Політика децентралізації та місцеве самоврядування.

Тема 7. Форми державного правління.

Сутність поняття «форма державного правління». Види форм державного правління.

Монархічна форма державного правління: ознаки, різновиди. Монархічна форма державного правління в історії розвитку людства.

Республіканська форма державного правління: ознаки та різновиди. Республіканська форма державного правління в історії розвитку людства.

Співвідношення типу і форми держави. Різноманітність форм державного правління в межах одного типу держави.

Форма державного правління в сучасній Україні.

Тема 8. Форми державного устрою.

Форма державного устрою, її сутність і види: унітарна, федеративна та конфедеративна.

Держава складна і проста. Унітарна держава, федерація, конфедерація, імперія, їх основні ознаки та особливості. Співдружність і співтовариство.

Форма державного устрою в сучасній Україні.

Тема 9. Політичні режими.

Політичний режим як характеристика форми держави, його співвідношення з формою правління і державним устроєм. Поняття, ознаки та типи політичних режимів. Тоталітарний політичний режим: поняття, ознаки, різновиди. Авторитарний політичний режим: ознаки, особливості. Демократичний політичний режим: поняття, ознаки. Основні теорії демократії. Форми та інститути демократії. Політичний режим в сучасній Україні.

Модуль № 2 «Загальна теорія держави».

Інтегровані вимоги модуля №2: аналізувати систему органів державної влади; особливості організації та роботи державного апарату, пояснювати систему «стримування і противаг» органів законодавчої, виконавчої і судової гілок влади; знати історію формування та

	Система менеджменту якості. Програма навчальної дисципліни «Політичні основи держави»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 7 з 14	

особливості функціонування на сучасному етапі соціальної та правової держави; коментувати проблему взаємовідносин держави та громадянського суспільства; оцінювати роль держави в сучасних політичних процесах.

Тема 1. Державна служба.

Державна служба: поняття, види, принципи. Державний службовець: поняття, ознаки. Категорії посад державної служби. Правовий статус державного службовця. Вступ на державну службу. Призначення на посаду державної служби. Особливості проходження державної служби в окремих державних органах. Поняття і суть бюрократії. Теорія раціональної бюрократії Макса Вебера. Номенклатура: суть, ознаки.

Тема 2 Система органів державної влади.

Поняття і призначення механізму держави, його роль у здійсненні функцій і завдань держави. Широке і вузьке розуміння механізму держави. Співвідношення механізму держави та її апарату. Структура державного апарату. Поняття і ознаки державних органів, їх система і класифікація. Основні принципи організації і здійснення державної влади. Структура та повноваження Верховної Ради України. Конституційний статус Президента України. Кабінет Міністрів України: процедура формування та повноваження. Судова влада. Правоохоронні та контрольно-наглядові органи. Система місцевого самоврядування в Україні. Проблеми вдосконалення організації і діяльності системи органів державної влади в сучасній Україні.

Тема 3. Правова держава.

Поняття правової держави. Історія ідеї про правову державу. Ознаки правової держави. Правова держава та громадянське суспільство. Характер співвідношення і взаємозв'язку громадянського суспільства і держави як критерій цивілізованості держави. Шляхи формування правової держави в сучасній Україні.

Тема 4. Громадянське суспільство і держава.

Поняття, теоретичні підходи до визначення поняття громадянське суспільство. Основні концепції громадянського суспільства. Етапи становлення громадянського суспільства. Ознаки, функції, структура, інститути громадянського суспільства. Механізми взаємодії громадянського суспільства з державою в умовах тоталітарного, авторитарного, демократичного політичних режимів. Проблема розвитку громадянського суспільства в сучасній Україні.

Тема 5. Соціальна держава.

Поняття, ознаки соціальної держави. Історичні аспекти розвитку світової соціальної політики. Сучасний стан та тенденції розвитку світової соціальної політики. Інституції та інституційна організація соціальної політики. Моделі соціальної політики в світі: модель Бісмарка, модель Беверіджа, соціал-демократична (скандинавська), консервативна, ліберальна і католицька моделі. Співвідношення соціальної та правової держави. Шляхи формування соціальної держави в сучасній Україні.

Тема 6. Конституція – основний закон держави.

Поняття та сутність конституції. Перші конституції в історії розвитку людства. Класифікації конституцій: писані та неписані, кодифіковані та не кодифіковані, жорсткі та гнучкі, октройовані (даровані «згори») та народні конституції. Способи прийняття змін до конституцій. Основні етапи розвитку конституційних актів на території України. Сучасний період конституційного розвитку України та його етапи. Юридичні властивості Конституції України. Зміст та структура Конституції України.

Тема 7. Держава як суб'єкт міжнародних відносин.

Держава в системі міжнародних відносин. Зовнішня політика держави та її типи. Національний інтерес держави. Міжнародні відносини: сутність, види, принципи та суб'єкти. Національна держава як суб'єкт міжнародних відносин. Міжнародні конфлікти: причини,

типологія, проблеми врегулювання. Становлення України як суб'єкта міжнародних відносин. Основні засади зовнішньої політики України.

Тема 8. Держава та проблема політичної модернізації.

Поняття та теорії політичної модернізації. Типи політичної модернізації. Органічна та неорганічна політична модернізація. Співвідношення понять політична модернізація, демократичний транзит. Роль держави в процесах політичної модернізації. Проблема модернізації політичної системи сучасної України.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практичні заняття	СРС	Усього	Лекції	Практичні заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Введення в політологічну теорію держави»									
		<i>1 семестр</i>							
1.1	Поняття та типології держав.	6	2	2	2				
1.2	Розвиток вчень про державу від стародавнього світу до доби Відродження.	6	2	-	4				
1.3	Розвиток вчень про державу від Нового часу до сьогодення.	6	2	2	2				
1.4	Розвиток вчень про державу в українській політичній думці.	8	2	2	4				
1.5	Держава в політичній системі суспільства	6	2	2	2				
1.6	Державна влада	10	2	2	4				
1.7	Форми державного правління	6	2	2	4				
1.8	Форми державного устрою	8	2	2	4				
1.9	Політичні режими	8	2	2	4				
2	Модульна контрольна робота №1	5	-	2	3				
Усього за модулем №1		69	18	18	33				
Модуль №2 «Загальна теорія держави»									
		<i>1 семестр</i>							
2.1	Державна служба	8	2	2	4				
2.2	Система органів державної влади	8	2	2	4				
2.3	Правова держава	7	2	2	3				

	Система менеджменту якості. Програма навчальної дисципліни «Політичні основи держави»	Шифр документа		СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022					
		стор. 9 з 14							
2.4	Громадянське суспільство і держава	8	2	2	4				
2.5	Соціальна держава	8	2	2	4				
2.6	Конституція – основний закон держави	8	2	2	4				
2.7	Держава як суб'єкт міжнародних відносин	6	2	-	4				
2.8	Держава та проблема політичної модернізації	8	2	2	4				
2.9	Модульна контрольна робота №2	5	-	2	3				
Усього за модулем №2		66	16	16	34				
Усього за навчальною дисципліною		135	34	34	67				

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, презентація, обробка результатів, статистичні методи, інтерпретація. Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій та практичних занять, самостійному вирішенні задач.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Гелей С.Д., Рутар С.М. Політологія: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. 348 с.

3.2.2. Загальна теорія держави і права/ За ред. В. В. Копейчикова. — Київ: Юрінком Інтер, 2020. — 348 с.

3.2.3. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

3.2.4. Ладиченко, В. В. Історія вчень про державу і право [Текст] : навч. посіб. / В. В. Ладиченко, В. В. Орленко, В. І. Орленко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Медінформ, 2014. - 462 с

3.2.5. Рудик П. А. Теорія держави: основні теорії, концепції, підходи до вивчення: навч. посіб. / П. А. Рудик. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Алерта, 2015. — 320 с.

3.2.6. Скакун О.Ф. Теорія права і держави. — Київ: Алерта, 2021. — 528 с.

3.2.7. Тетарчук І.В. Теорія держави і права. — Київ: ЦУЛ, 2020. — 184 с.

3.2.8. Трофанчук Г. І. Історія держави та права України. — Київ: Юрінком Інтер, 2019. — 568 с.

3.2.9. Трофанчук Г. І. Історія держави та права зарубіжних країн. — Київ: Юрінком Інтер, 2019. — 448 с.

3.2.10. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. — 500 с.

Допоміжна література

3.2.11. Каткова Т. Г. Теорія держави і права : навч. посіб. у визначеннях і таблицях / Т.Г. Каткова. – 2-ге вид., допов. – Харків : Право, 2020. – 96 с.

3.2.12. Єрмолаєв В.М. Історія держави і права України– Харків : Право, 2021. – 472 с.

3.2.13. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / Ред. кол.: К.О. Ващенко, І.Б. Коліушко, В.П. Тимошук, В.А. Дерезь (відп. ред.). – К.: ФОП Москаленко О.М., 2017. – 796 с.

3.2.14. Рябов С.Г. Політологічна теорія держави. — Київ: Тандем, 1996. — 240 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1. Публікації Київського міжнародного Інституту соціології
<http://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=pub>

3.3.2. Соціологія: теорія, методи, маркетинг <http://i-soc.com.ua/journal/content.php>

3.3.3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>

3.3.4 Сайт Верховної Ради України <http://www.rada.gov.ua>

3.5.5. Бібліотека Верховної Ради України <http://www.rada.kiev.ua>

3.5.6. Бібліотека Дніпропетровського національного університету
<http://www.comci.dsr.lp.ua/DSU/libraries>

3.5.7. Державна науково-технічна бібліотека України <http://www.gntb.n-t.org>

3.5.8. Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.scilib.univ.kiev.ua>

3.5.9. Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія
<http://www.ukma.kiev.ua>

3.5.10. Всеукраїнське фахове видання «Гілея: науковий вісник»
<http://gileya.org/index.php>

3.5.11. Вісник НТУУ «КПІ» «Політологія. Соціологія. Право» <http://visnyk-ppsp.kpi.ua/>

3.5.12. Вісник Одеського національного університету «Політичні науки»
<http://heraldiss.onu.edu.ua/>

3.5.13. Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна «Політологія». <http://periodicals.karazin.ua/politology>

3.5.14. «Політологічний вісник» Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://zpv.knu.ua/index.php/pb/index>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1 семестр					
Модуль №1 «Введення в політологічну теорію держави»			Модуль №2 «Загальна теорія держави»		
Відповідь на практичному занятті (4 б. х 5)	20	-	Відповідь на практичному занятті (4 б. х 5)	20	-
Доповідь з презентацією (5 б. х 1)	5	-	Доповідь з презентацією (5 б. х 1)	5	-
Експрес-контроль (5 б. х 2)	10	-	Експрес-контроль (5 б. х 2)	10	-

	Система менеджменту якості. Програма навчальної дисципліни «Політичні основи держави»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор. 11 з 14	

<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	21 бал	-	<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше</i>	21 бал	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	15	-	Виконання модульної контрольної роботи №2	15	-
-	-	-	Виконання підсумкової контрольної роботи	-	-
Усього за модулем №1	50	-	Усього за модулем №2	50	-
Усього за модулями №1, №2				100	
Усього за дисципліною				100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.5. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	01.06.22	Редоренко К. А.	<i>[Signature]</i>	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1.	Дюлов Н. О.	01.06.22	<i>[Signature]</i>	Відсутня РМП-2022р.

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

**Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою
(рекомендовані значення)**

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14		15
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		27
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38		39
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50		51
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62		63
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74		75
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86		87
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

Додаток 4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)